

19 maart 2009

Statistisch Bulletin

no.

09

11

Jaargang

65

Verklaring van tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
–	= nihil
2008–2009	= 2008 tot en met 2009
2008/2009	= het gemiddelde over de jaren 2008 en 2009
2008/09	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz. beginnend in 2008 en eindigend in 2009

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

( ) Achter de titel is het nummer met de laatst gepubliceerde overeenkomstige tabel.

Inhoud

Financiële en zakelijke diensten

- Kappers en schoonheidsverzorging; waarde-, prijs- en volumeontwikkeling van de omzet, januari 2009. pag. 3

Internationale handel

- Internationale handel in goederen, december 2008. pag. 3 t/m 5
- Internationale handel in diensten, 4e kwartaal 2008. pag. 6 en 7

Meer recente gegevens

Het *Statistisch Bulletin* biedt cijfers over slechts een beperkt aantal onderwerpen. In onze databank *StatLine* staan gegevens van *alle* beschikbaargekomen CBS-statistieken. U vindt daar ook een [overzicht](#) van statistieken waarvan de cijfers de laatste zeven dagen zijn geactualiseerd.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Omslag

TelDesign, Rotterdam

Inlichtingen

Tel. (088) 570 70 70
Fax (070) 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Internet

www.cbs.nl

Teletekst

Conjunctuur: pag. 506 en 507

ISSN: 0166-9680
0300109110 A-1

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen, 2009
Verveelvoudiging is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Kappers en schoonheidsverzorging (SBI 9602); waarde-, prijs- en volumeontwikkeling van de omzet

(7)

	2007	2008	2008									2009	Wijzigingen in % ¹⁾		
			april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.*	dec. 2008 t.o.v. dec. 2007	jan. 2009 t.o.v. jan. 2008	jan. 2008– dec. 2008 t.o.v. jan. 2007– dec. 2007
<i>2005=100</i>															
Prijs	107	110	110	110	110	110	110	110	111	111	111	113	3,1	2,5	3,3
Volume	101	100	102	104	99	99	99	97	102	96	111	96	–1,0	–0,2	–1,0
Waarde	108	111	113	115	109	110	109	108	113	106	123	109	2,1	2,3	2,2

N.B. Met ingang van verslagmaand januari 2009 worden de cijfers gepubliceerd op basis van de SBI 2008. Verder is het basisjaar gewijzigd in 2005.

¹⁾ De wijzigingen zijn berekend op basis van niet-afgeronde indexcijfers.

Internationale handel in goederen

De maandcijfers van de in- en uitvoer worden twee maal per jaar nader vastgesteld. De eerste keer als het desbetreffende kwartaal afgerond is, de tweede maal als het jaar

afgesloten wordt. In de volgende tabellen zijn de maandcijfers tot en met het derde kwartaal van 2008 gecorrigeerd. De cijfers over het jaar 2007 zijn definitief.

I. Buitenlandse handel in goederen

(7)

	Eenheid	Jan. '07– dec. '07	Jan. '08– dec. '08*	2008*											
				febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	
Invoer	mln euro	306 821	332 005	27 591	27 822	27 891	27 660	28 658	28 476	26 794	29 768	29 488	26 294	23 733	
Uitvoer	mln euro	344 302	367 713	31 015	31 515	31 763	30 344	31 804	31 019	28 572	32 738	32 895	28 884	26 180	
Handelssaldo	mln euro	37 482	35 708	3 424	3 693	3 872	2 684	3 147	2 543	1 778	2 970	3 407	2 590	2 448	
Dekkingspercentage	%		112,2	110,8	112,4	113,3	113,9	109,7	111,0	108,9	106,6	110,0	111,6	109,9	110,3

II. Aandeel wederuitvoer in de Nederlandse export van goederen

(7)

	Eenheid	Jan. '07– dec. '07	Jan. '08– dec. '08*	2008*											
				febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	
Uitvoer	mln euro	344 302	367 713	31 015	31 515	31 763	30 344	31 804	31 019	28 572	32 738	32 895	28 884	26 180	
Wederuitvoer	mln euro	155 273	152 593	12 955	13 169	12 990	12 262	12 831	12 524	11 412	13 249	13 938	12 642	11 232	
Aandeel	%		45,1	41,5	41,8	41,8	40,9	40,4	40,3	40,4	39,9	40,5	42,4	43,8	42,9

III. Invoer en uitvoer van goederen per land

(7)

	Invoer		Uitvoer	
	dec. 2008*	jan.–dec. 2008*	dec. 2008*	jan.–dec. 2008*
<i>mln euro</i>				
Totaal	23 733	332 005	26 180	367 713
Europa	14 652	209 855	21 277	301 644
Europese Unie	13 469	186 254	19 871	279 608
Frankrijk	1 255	16 854	2 249	29 834
België	2 427	34 795	3 278	46 407
Luxemburg	83	1 204	78	1 181
Duitsland	4 800	65 409	6 437	89 042
Italië	598	8 024	1 172	17 141
Verenigd Koninkrijk	1 288	20 937	2 353	33 742
Ierland	291	3 510	223	3 179
Denemarken	325	3 449	356	5 067
Griekenland	29	414	215	3 046
Portugal	94	1 312	190	2 472
Spanje	457	5 937	858	12 611
Zweden	349	5 734	422	6 487
Finland	207	3 596	237	3 709
Oostenrijk	162	1 986	347	4 896
Malta	2	19	13	190
Estland	14	168	35	359
Letland	9	207	60	427
Litouwen	21	267	44	615
Polen	317	3 999	485	7 261
Tsjechië	361	3 632	314	4 474
Slowakije	84	1 195	80	1 057
Hongarije	165	1 930	188	2 714
Roemenië	70	877	111	1 716
Bulgarije	20	206	37	559
Slovenië	20	285	39	650
Cyprus	5	83	22	361
Norwegen	302	5 051	194	3 027
Zwitserland	130	2 085	353	4 682
Turkije	112	1 640	223	3 851
overig West-Europa	66	766	120	1 910
Rusland	426	11 929	376	6 575
overig Oost-Europa	150	2 211	163	2 350
Afrika	729	10 906	776	10 007
Amerika	3 066	42 423	1 728	24 832
Verenigde Staten	1 995	27 056	1 199	16 683
Canada	125	1 495	125	1 719
overig Noord-Amerika	0	2	0	2
Brazilië	353	4 589	70	1 195
Argentinië	116	1 587	30	265
overig Midden- en Zuid-Amerika	477	7 694	303	4 968
Azië	5 207	67 701	2 042	26 183
Israël	134	1 531	133	1 263
overig Nabije- en Midden-Oosten	23	228	76	601
Iran (Islamitische Republiek)	12	556	45	450
Saedi-Arabië	173	3 492	137	1 553
Koeweit	76	2 079	35	311
overig Arabische Golf Staten	65	2 046	255	3 153
India	204	2 299	114	1 564
Thailand	227	2 498	56	767
Indonesië	160	1 953	34	772
Maleisië	389	4 923	40	528
Singapore	197	2 695	170	1 896
China (Volksrepubliek)	2 085	25 307	254	3 845
Zuid-Korea	146	2 215	186	2 466
Japan	742	9 302	178	2 913
Taiwan	200	2 200	130	1 470
Hongkong	191	1 729	87	1 094
overig Azië	178	2 564	90	1 174
Australië, Oceanië en overige gebieden	64	1 035	142	1 695
Overige	15	85	216	3 353

IV. Invoer en uitvoer per goederensoort

(7)

Afdelingen volgens de Standard International Trade Classification		Invoer		Uitvoer	
		dec. 2008*	jan.–dec. 2008*	dec. 2008*	jan.–dec. 2008*
<i>mln euro</i>					
Totaal		23 733	332 005	26 180	367 713
00	Levende dieren, m.u.v. dieren bedoeld bij afd. 03	64	760	166	1 651
01	Vlees en vleesproducten	305	3 434	570	6 858
02	Zuivelproducten en eieren	232	2 800	487	6 044
03	Vis, schaal- en weekdieren en bereidingen daarvan	150	1 736	208	2 301
04	Granen en graanproducten	281	3 688	153	1 882
05	Groenten en fruit	591	6 849	933	11 639
06	Suiker en suikerwerken, honing	60	721	78	1 012
07	Koffie, thee, cacao, specerijen en fabrikaten daarvan	291	2 677	244	3 391
08	Veevoeder, m.u.v. niet gemalen granen	210	2 690	290	3 851
09	Bereide voedingsmiddelen, n.a.g.	125	1 344	290	3 434
11	Dranken	195	2 142	196	2 950
12	Tabak en tabaksfabrikaten	70	922	207	3 037
21	Ongelooide huiden en vellen	6	83	19	227
22	Oliehoudende zaden en vruchten	200	2 820	90	957
23	Ruwe, synthetische en geregenereerde rubber	22	405	30	644
24	Kurk en hout	85	1 400	28	498
25	Papierstof en papierafval	84	1 031	62	859
26	Textielvezels, textielafval en lompen	18	255	16	238
27	Natuurlijke meststoffen en ruwe minerale producten	96	1 339	79	1 162
28	Metaalerts en metaalafval	201	4 480	166	4 508
29	Andere ruwe dierlijke en plantaardige producten	198	2 067	724	9 228
32	Steenkool, cokes en briquettes	209	1 600	77	942
33	Ruwe aardolie en aardolieproducten	2 145	50 174	1 581	39 334
34	Aardgas en industriegas	514	7 666	2 049	17 245
35	Elektrische energie	137	1 465	36	581
41	Dierlijke oliën en vetten	17	167	14	193
42	Plantaardige vette oliën	246	3 012	246	3 216
43	Was; mengsels en bereidingen van oliën en vetten, niet geschikt voor menselijke consumptie n.a.g.	14	235	29	541
51	Organische chemische producten	712	12 511	872	16 774
52	Anorganische chemische producten	203	2 827	199	3 625
53	Kleur-, looi- en verfstoffen	102	1 478	129	2 279
54	Medicinale en farmaceutische producten	1 345	13 469	1 231	14 028
55	Etherische oliën, parfumerieën, zeep- en reinigingsmiddelen	223	2 576	190	2 795
56	Kunstmatige meststoffen	38	731	109	2 125
57	Kunststof in primaire vormen	256	4 368	523	11 116
58	Werken van kunststof n.a.g.	156	2 314	153	2 638
59	Andere chemische producten, n.a.g.	327	4 601	442	6 831
61	Leder en -waren, bereide pelerijen	15	225	18	264
62	Rubberwaren, n.a.g.	165	2 369	117	2 092
63	Kurk- en houtwaren, behalve meubelen	119	1 661	36	643
64	Papier, karton en artikelen	390	4 694	309	4 308
65	Garens, weefsels e.d.	224	3 123	278	4 183
66	Fabrikaten van niet-metaalhoudende mineralen, n.a.g.	228	3 112	130	1 953
67	IJzer en staal	595	10 906	536	10 208
68	Non-ferrometalen	288	5 425	260	4 532
69	Metaalwaren, n.a.g.	531	7 568	468	7 328
71	Generatoren en motoren	428	4 752	355	4 606
72	Gespecialiseerde machines	521	6 956	991	12 480
73	Machines voor metaalbewerking	83	1 134	84	1 122
74	Diverse machines, n.a.g.	761	10 115	865	11 126
75	Kantoor- en automatische gegevensverwerkende machines	2 023	25 182	2 361	27 183
76	Toestellen voor telecommunicatie en voor opnemen en weergeven van beeld en geluid	1 697	19 620	1 494	17 552
77	Elektrische apparaten, n.a.g.	1 019	13 842	1 231	16 273
78	Voertuigen voor wegvervoer	1 163	17 922	733	13 580
79	Ander vervoermaterieel	150	2 062	263	2 850
81	Geprefabriceerde bouwwerken, sanitaire artikelen, installaties voor centrale verwarming en verlichtings-toestellen n.a.g.	105	1 284	89	1 327
82	Meubelen en toebehoren, artikelen voor bedden n.a.g.	255	3 158	112	1 557
83	Reisartikelen, handtassen e.d.	37	491	25	391
84	Kleding en toebehoren	530	7 032	323	5 008
85	Schoeisel	164	2 201	116	1 820
87	Instrumenten en apparaten voor beroepsuitoefening, wetenschap, n.a.g.	573	6 268	612	6 702
88	Apparaten en benodigdheden voor fotografie, optiek e.d.; uurwerken	163	2 567	131	2 009
89	Diverse fabrikaten, n.a.g.	1 293	14 587	1 204	14 073
93	Boordprovisie en benodigdheden voor schepen en vliegtuigen en goederen n.a.g.	9	103	63	1 005
96	Niet in circulatie zijnde munten, behalve gouden munten	1	6	0	2
97	Niet-monetair goud	75	803	64	902

Internationale handel in diensten

Sinds het eerste kwartaal van 2003 publiceert het CBS cijfers over de internationale handel in diensten. Voorheen werden deze cijfers door De Nederlandsche Bank samengesteld. De buitenlandse handel in diensten bestaat uit cijfers over de Nederlandse in- en uitvoer van diensten, ver-
bijzonderd naar dienstesoorten en belangrijkste landen.

De cijfers over internationale handel in diensten zijn op kwartaalbasis beschikbaar en worden vervolgens tweemaal nader vastgesteld. In de volgende tabellen zijn de cijfers tot en met het vierde kwartaal van 2008 aangevuld.

I. Invoer per dienstesoort								(3)
	2007*	2008*	2007*	2008*				
			4e kw.*	1e kw.*	2e kw.*	3e kw.*	4e kw.*	
<i>mln euro</i>								
Totaal								
Totaal landen	71 721	76 218	19 359	16 738	18 430	20 994	20 056	
EU	43 966	41 447	11 317	9 729	9 907	11 306	10 505	
Niet-EU	27 755	34 769	8 043	7 009	8 522	9 687	9 551	
Vervoersdiensten								
Totaal landen	15 182	14 934	3 978	3 598	3 706	3 878	3 752	
EU	8 249	7 418	2 150	1 793	1 836	1 904	1 885	
Niet-EU	6 932	7 516	1 828	1 805	1 870	1 974	1 867	
Reisverkeersdiensten								
Totaal landen	13 912	14 778	3 087	2 395	3 778	5 385	3 220	
EU	10 328	10 756	2 070	1 816	2 748	3 996	2 196	
Niet-EU	3 584	4 022	1 017	579	1 030	1 389	1 024	
Communicatiediensten								
Totaal landen	2 796	2 370	676	575	600	598	597	
EU	2 100	1 757	496	432	443	441	441	
Niet-EU	695	611	180	142	157	157	155	
Bouwdiensten								
Totaal landen	988	1 514	386	304	291	479	440	
EU	399	608	159	122	109	212	165	
Niet-EU	589	906	227	182	183	267	274	
Verzekeringsdiensten								
Totaal landen	753	802	197	200	202	205	195	
EU	398	399	106	96	106	95	102	
Niet-EU	355	401	91	104	96	109	92	
Financiële diensten								
Totaal landen	1 707	1 486	423	416	373	382	315	
EU	1 196	974	301	252	235	246	241	
Niet-EU	512	512	123	164	138	136	74	
Computer- en informatiediensten								
Totaal landen	3 969	3 888	1 323	967	875	808	1 238	
EU	2 818	2 735	946	673	632	579	851	
Niet-EU	1 151	1 152	377	294	243	228	387	
Royalty's en licentierechten								
Totaal landen	7 345	10 438	1 972	2 296	2 311	2 695	3 136	
EU	2 127	2 357	367	1 134	187	301	735	
Niet-EU	5 218	8 080	1 605	1 162	2 124	2 394	2 400	
Overige zakelijke diensten								
Totaal landen	23 985	25 027	7 054	5 736	6 048	6 322	6 921	
EU	15 960	14 107	4 620	3 320	3 538	3 450	3 799	
Niet-EU	8 025	10 918	2 434	2 416	2 510	2 871	3 121	
Persoonlijke, culturele en recreatieve diensten								
Totaal landen	522	468	134	124	117	115	112	
EU	252	204	73	56	39	51	58	
Niet-EU	270	263	61	68	78	64	53	
Overheidsdiensten								
Totaal landen	562	512	129	127	127	126	132	
EU	138	129	29	35	34	30	30	
Niet-EU	424	384	100	92	93	97	102	

N.B. Met ingang van 2007 bestaat de EU uit 27 landen.

II. Uitvoer per dienstesoort

(3)

	2007*	2008*	2007*	2008*			
			4e kw.*	1e kw.*	2e kw.*	3e kw.*	4e kw.*
<i>mln euro</i>							
Totaal							
Totaal landen	81 534	84 702	22 239	19 863	20 651	21 397	22 791
EU	48 132	49 281	12 861	11 358	12 353	12 517	13 053
Niet-EU	33 402	35 422	9 378	8 505	8 299	8 880	9 738
Vervoersdiensten							
Totaal landen	20 040	20 783	5 141	4 774	5 107	5 546	5 356
EU	13 067	13 134	3 367	3 098	3 271	3 410	3 355
Niet-EU	6 973	7 649	1 774	1 676	1 836	2 136	2 001
Reisverkeersdiensten							
Totaal landen	9 710	9 036	2 569	2 266	2 187	2 409	2 174
EU	7 770	7 257	2 011	1 800	1 741	2 024	1 692
Niet-EU	1 940	1 779	559	466	447	384	482
Communicatiediensten							
Totaal landen	3 058	3 091	800	744	770	790	787
EU	1 909	1 902	491	460	474	491	477
Niet-EU	1 150	1 190	309	284	296	300	310
Bouwdiensten							
Totaal landen	1 846	2 156	552	433	561	565	597
EU	903	880	221	135	280	253	212
Niet-EU	943	1 275	331	298	281	311	385
Verzekeringsdiensten							
Totaal landen	447	476	118	122	119	123	112
EU	347	380	87	92	93	105	90
Niet-EU	100	96	31	31	26	17	22
Financiële diensten							
Totaal landen	1 249	1 125	349	282	300	259	284
EU	683	711	206	202	199	131	179
Niet-EU	565	415	143	80	102	128	105
Computer- en informatiediensten							
Totaal landen	4 668	4 479	1 365	1 039	1 136	1 035	1 269
EU	2 558	2 369	690	623	577	512	657
Niet-EU	2 110	2 111	675	417	559	523	612
Royalty's en licentierechten							
Totaal landen	10 029	12 974	2 732	3 187	2 927	3 075	3 785
EU	4 731	7 703	1 211	1 327	2 035	2 020	2 321
Niet-EU	5 297	5 270	1 521	1 860	892	1 055	1 463
Overige zakelijke diensten							
Totaal landen	28 163	28 191	7 992	6 429	6 945	6 991	7 826
EU	15 433	14 165	4 377	3 427	3 498	3 379	3 861
Niet-EU	12 730	14 025	3 616	3 002	3 447	3 612	3 964
Persoonlijke, culturele en recreatieve diensten							
Totaal landen	492	463	141	102	115	119	127
EU	363	343	104	80	77	92	94
Niet-EU	129	121	37	23	38	27	33
Overheidsdiensten							
Totaal landen	1 833	1 931	480	485	485	486	475
EU	366	441	96	117	109	99	116
Niet-EU	1 467	1 490	384	368	376	387	359

N.B. Met ingang van 2007 bestaat de EU uit 27 landen.